

מאמר
החודש הזה לכם – ה'תשל"ז

מאת
כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוק"לה"ה נבנ"מ זי"ע

שניאורסאהן
מליובאוויטש

בלתי מוגה

יו"ל ליום הבהיר י"א ניסן וש"פ צו, שבת הגדול, ה'תשע"ז

יוצא לאור על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושבע לבריאה
מאה וחמישים שנה להסתלקות הילולא של אדמו"ר ה"צמח צדק"

מוקדש

לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו

כ"ק אדמו"ר זי"ע

ולזכות

החתן התי' יעקב והכלה מרת חי' רחל שיחיו דובראָווסקי

לרגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת

ו' ניסן, ה'תשע"ז

נדפס על ידי ולזכות הוריהם

הרה"ת ר' מרדכי צבי וזוגתו מרת חי' לאה שיחיו דובראָווסקי

הרה"ת ר' יוסף יצחק וזוגתו מרת שושנה בילה שיחיו פינקוביץ

ולזכות זקניהם

הרה"ת ר' דובער וזוגתו מרת לאה שיחיו דובראָווסקי

מרת פריידא שתחי' אורנשטיין

הרב ר' משה שיחי' פינקוביץ

הרה"ת ר' בנימין זאב הלוי וזוגתו מרת חנה ברכה שיחיו סגל

ד

בי"ה. אי סיון תשט"ז
ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מו"ה זלמן שמעון שי

שלום וברכה!

לאחרי שתיקתו הכי ארוכה נתקבל מכתבו מכ"ז אייר, ואף שקבלתי פ"ש
ממצב עניני אניש ע"י הרה"ח וכו' מוהר"א שי סימפסאן שד"ר, בכל זה פלא
שאינו מזכיר דבר עד"ז.

בטח ידוע לו ע"ד ההנהגה — ביהדות ובמצות בפרטיות — של בני מר
... ע"ה, וכנהוג במדינה זו, במשך השנה שעת הכושר ועת רצון לעוררם להוסיף
בזה, ובפרט ע"י הסברה שזהו עיקר הנח"ר לנשמת אביהם ע"ה. ובטח ימצא
אותיות המתאימות לזה.

בברכה לבשר טוב בכל האמור ולקבלת התורה בשמחה ובפנימיות

מ. שניאורסאהן

ד

נדפסה בקונטרס הנ"ל ע' 74. זכרון הרז"ש שם. — לתוכנה, ראה גם לעיל אגרת הקודמת.
מו"ה זלמן שמעון: דוואַרקין, פייטסבורג. אגרות נוספות אליו — לעיל שם, ובהנסמן בהערות שם.
במשך השנה: דשנת האבילות.

בס"ד.

פתח דבר

לקראת יום הבהיר י"א ניסן הבעל"ט — הננו מוציאים לאור (בהוצאה
חדשה ומתוקנת) מאמר ד"ה החודש הזה לכם גו' שנאמר בהתוועדות ליל ועש"ק
פ' ויק"פ, כ"ח אדר, אור לערב ר"ח ניסן ה'תשל"ז (לפני ארבעים שנה), הנחה בלתי
מוגה.

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו
נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

יום הבהיר כ"ה אדר, ה'תשע"ז,
מאה וחמישים שנה להסתלקות היולא של אדמו"ר ה"צמח צדק"
ברוקלין, נ"י.

©

Published and Copyright 2017 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • http://www.lahak.org

The Kehot Logo is a trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5777 • 2017

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

והעיקר למצות מעשיות אשר עשי' לעילא, והי' זה ג"כ התנאי וההכנה לקבלת התורה, שישראל אמרו נעשה, ולא הספיק זה עדיין אלא שהקדימו נעשה לנשמע וכלשון רז"ל אשר בעד ההקדמה זו הכתיר אותם השי"ת בשני כתרים, ואחכה לבשו"ט בזה.

בברכת קבלת התורה בשמחה ובפנימיות

מ. שניאורסאהן

ג

בי"ה. י"ז סיון תשט"ו
ברוקלין

הרה"ג הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ וכו'
מוה"ר זלמן שמעון שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מיי"ג סיון והקודם לו (בהנוגע למאָנטרעאַל), מהנכון הי' שאני"ש דפיטסבורג יבקרו מזמן לזמן את הווי"ח אי"א נוי"נ מוה"ר . . . שי, כיון שכנראה זהו מעודד ומחזק את רוחו, ופועל לטובה על כל בני המשפחה – אשר שני העניינים חשובים במאד, נוסף על המצוה דבקו"ח, ופשוט.

ואפשר אשר כבר באה העת להתחיל לדבר עם ב"ב שיחיו לקרבם יותר למצות מעשיות, ומובן שצ"ל זה בדרכי נועם ובדיפלומטיא.

והשי"ת יזכהו ויצליחו לבשר טוב בכל הני"ל.

מוסגי"פ הקבלה בשביל מר . . . שי, ואתמול כתבתי לו ולכן לא אכפול

במכתבי זה.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליטי"א

א. קווינט, מזכיר

עשי' לעילא: ראה זהר ח"ג קח, ריש ע"ב. ח"א קטו, א. הובא בלקו"ת פינחס עה, ב. שהקדימו נעשה לנשמע וכלשון רז"ל . . . בשני כתרים: משפטים כד, ז. שבת פח, א.

ג

נדפסה בקונטרס "צדיק למלך" ו' ע' 71. זכרון הרז"ש (דוואָרקין) ע' 35. — לתוכנה, ראה גם לקמן אגרת הבאה.

מוה"ר זלמן שמעון: דוואָרקין, פיטסבורג. אגרות נוספות אליו — אג"ק ח"ט אגרת ב'תשיד, ובהנסמן בהערות שם. לקמן שם. דבקו"ח: = דבקר חולים.

תוכן המאמר

תורת הבעש"ט על הפסוק החודש הזה לכם, שבאחד בניסן ר"ה למלכים, שבו מתמנים כל השרים והשלטונות בעולם. ותורת המגיד, החילוק בין ניסן, חודש האביב, א"ב כסדרן, לתשרי, אותיות למפרע – שדוקא ניסן הוא דילכון, לכם.

כללות הענין דר"ח – שלאחרי ההעלם בתכלית נעשה מולד הלבנה, שמתחילה להאיר, ולכן נקרא ר"ח בשם „זה" – שמורה באצבע ואומר כזה ראה וקדש. וענינו בעבודת האדם – שע"י הביטול דנפשי כעפר לכל תהי' (בערב ר"ח, כיפר קטן, תשובה), נעשה פתח לבי בתורתך, המשכת מוחין חדשים, ועי"ז נעשית התחדשות (להתחדש כמותה) בכל העניינים. ולכן יש י"ב ראשי חדשים, כנגד י"ב שבטים, שכל שבט במסילתו יעלה.

ענינו של ר"ח – יחוד שמשא וסיהרא – שגם בנהורא תתאה, יחור"ת, נמשך מנהורא עילאה, יחור"ע, שזהו"ע שם הוי' כפי שנמשך בשם אד', כידוע שבכל חודש יש א' מי"ב צירופי שם הוי' שנמשך בשם אד'. ובר"ח ניסן מאיר שם הוי' עצמו, יחור"ע מצד עצמה. ובכללות יותר – לא רק הוי' דלתתא, אלא גם הוי' דלעילא, שזהו מה שנתחדש במ"ת ע"י יצי"מ, ועד להשלימות דהוי' דלעילא בגאולה העתידה (שנכללת בניסן). ובר"ח ניסן גופא ישנו הענין דראש חדשים – כפי ששייך לכל החדשים, ולמעלה מזה – ראשון, בחי' הכתר.

וכל זה נמשך לכם – לישראל דוקא, וגם כפי שנמצאים למטה, והיינו, שגם בעבודה שמצד יחור"ת, נמשך מבחי' ראשון שלמעלה מראש חדשים.

בס"ד. ליל ועש"ק פ' ויק"פ, כ"ח אדר, אור לערב ר"ח ניסן, ה'תשל"ז
(הנחה בלתי מוגה)

החודש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה¹, ולאח"כ² נאמר הענין דקרבן פסח עם הפרטים שבו. וידוע הדיוק בזה, מהו הקישור של שני הענינים, הרי הענין דהחודש גו', הן בהלכה³ והן בפשוטו של מקרא⁴, הו"ע קידוש חדשים (ועיבור שנה⁵), ובחדשים גופא — (ראש) חודש ניסן, ראש חדשים ראשון גו' לחדשי השנה, ואילו הענין דקרבן פסח (משכו וקחו לכם צאן גו' ושחטו הפסח⁶) הו"ע הגאולה, ובאופן של ופסח⁷, שהו"ע דמדלג על ההרים מקפץ על הגבעות⁸, שלכאורה הוא ענין אחר, וא"כ, מהו הקשר בין שני הענינים⁹, ובאופן שהסדר בזה הוא שלאחרי שישנה ההקדמה דהחודש הזה לכם, הרי זה נותן את היכולת והאפשרות לעשיית הפסח בפועל, ועד שכבר בר"ח נאמר¹⁰ וילכו ויעשו גו', כפי שמביא רש"י דרשת רז"ל בזה¹¹ שנחשב להם כעשי' ממש. גם ידוע הדיוק¹² בכפל הלשון והענין, שלאחרי שנאמר החודש הזה לכם ראש חדשים, חוזר וכופל עוה"פ ראשון הוא לכם לחדשי השנה. ועוד זאת, שבשני האופנים (ראש חדשים, וראשון גו' לחדשי השנה) מדייק ומוסיף תיבת לכם, אף שלכאורה אינו מובן מהו החידוש בדבר, שהרי כל ענין התורה ומצוותיה הוא לכם דוקא, כמ"ש¹³ חוקיו ומשפטיו לישראל לא עשה כן לכל גוי גו'.

(ב) **ומבואר** בזה בדרושי רבותינו נשיאינו, החל מדרושי רבינו הזקן ולאח"כ בדרושי הנשיאים ממלאי מקומו [ולהעיר, שכל אחד ואחד מהם הוא גם מלך ונשיא בישראל, והרי ר"ח ניסן הוא ראש

(1) בא יב, ב.	(9) הביאור בזה — ראה ד"ה החודש הב' דש"פ ויק"פ, פ' החודש, מבה"ח וער"ח ניסן שנה זו.
(2) שם, ג ואילך.	(10) שם, כח.
(3) ר"ה כ, א. רמב"ם ריש הל' קידוה"ח.	(11) מכילתא עה"פ.
(4) פרש"י עה"פ.	(12) ראה אוה"ת בא ע' רעו. ח"ח ע'.
(5) ראה פדר"א פ"ח.	(13) תהלים קמו, יט-כ.
(6) בא שם, כא.	(14) עטר"ת ע' שכג. ה"ש"ת ע' 19. ועוד.
(7) בא שם, יא ובפרש"י.	
(8) שה"ש ב, ח. וראה ד"ה קול דודי דש"פ מצורע וי"א ניסן תשל"ו (סה"מ י"א ניסן ח"ב ע' שא ואילך. ע' שט ואילך).	

הוספה

א

בי"ה, ה' ניסן תשי"ב
ברוקלין

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ וכו'
מוה"ר יעקב יוסף שי' שוי"ב

שלום וברכה!

בעתו קבלתי הפ"נ בעד . . . שי' ומוסג"פ מ' מענה אליו, ובטחוני אשר לא יפחד מלמסור אליו, כי האחריות הרי הוא עלי ועל צווארי, ואל ביתנו אשען אשר באם נצרך להסברה נוספת, הרי ימצא האותיות המתאימות לזה, ות"ח מראש אם יודיעני ממסירת מכתבי זה ואם יהי ביניהם שקלא וטריא בזה בטח יודיע ג"כ, בברכת בריאות הנכונה לו ולכל בי"ב שי' וחג הפסח כשר ושמח

מ. שניאורסאהן

ב

בי"ה, כ"ו אייר תשי"ב
ברוקלין.

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ וכו'
מוה"ר יעקב יוסף שי' שוי"ב

שלום וברכה!

בעתו קבלתי הודעתו, אשר מסר מכתבי ל . . . שי'. ובטח לא יסתפק בזה, אלא שבאופן המתאים יראה להשפיע עליו ובי"ב שיחיו לקרבם לתורה ומצות,

א

מצילום האגרת. נדפסה בתשורה (מונדישיין, תשע"ג).
מוה"ר יעקב יוסף שי' שו"ב: ראסקין. אגרות נוספות אליו — אג"ק ח"כ אגרת ז'תשכז, ובהנסמן בהערות שם. לקמן אגרת הבאה.
מ' מענה אליו: אג"ק ח"ה אגרת א'תצג.
ממסירת מכתבי זה: בהמשך לזה, ראה לקמן שם.

ב

מצילום האגרת. נדפסה בתשורה הנ"ל.
מוה"ר יעקב יוסף שי' שו"ב: ראסקין. אגרות נוספות אליו — לעיל אגרת הקודמת, ובהנסמן בהערות שם.
מסר מכתבי: ראה לעיל שם, ובהנסמן שם.

בעבודתו בקיום המצוות בפועל באופן של יצי"מ כו', כפי שיכול להגיע (ומגיע לזה בפועל) לאחרי אמירת ק"ש ע"י הקדמת ההתבוננות כו'.

(ח) **וכדי** שכל זה יהי' כרצון הקב"ה, וכפי שבנו יחידו של מלך מלכי המלכים הקב"ה מבקש ודורש ופועל (מאָנט און פאַרליינגט און בעט אויס), היינו, ללא בלבולים וללא העלמות והסתרים, אלא באופן שהי' בפעם הראשונה דימי צאתך מארץ מצרים⁹⁰, כמ"ש⁹¹ ובני ישראל יוצאים ביד רמה — אזי ממנים (בנ"י, לפי רצונם של בנ"י) שרים ושלטונות כו' (כתורת הבעש"ט הנ"ל (ס"ב)) באופן שהוא טוב לישראל, למטה מעשרה טפחים. ונעשה הענין דבני ישראל יוצאים ביד רמה, בריש גלי⁹², עוד בימי הגלות האחרונים, ועד שזוכים שתחזינה עינינו (לראות בעיני בשר) בשוכך לציון (ובאופן ד) ברחמים⁹³, בקיום היעוד אראנו נפלאות⁹⁰, בביאת משיח צדקנו, יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, בקרוב ממש.

השנה למלכים, כדאיתא בריש מסכת ר"ה], ועוד לפני¹⁵, בתורת הבעש"ט והרב המגיד, כדאיתא בדגל מחנה אפרים¹⁴ עה"פ החודש הזה לכם ראש חדשים: שמעתי מן אא"ז¹⁵ (הבעש"ט) נ"ע זלה"ה שאמר פעם אחד בחודש ניסן להרב המגיד כו' עתה העת שצריכים להתפלל, כי באחד בניסן ר"ה למלכים, ואז מתמנים בו כל השרים והשלטונות שבעולם וכו'. וכן איתא בתורת הרב המגיד באור תורה¹⁶ עה"פ החודש הזה לכם, שמביא מ"ש בזהר בסבא דמשפטים¹⁷, ניסן קרוי אביב¹⁸, שהוא א"ב כסדרן, הוא דילכון, תשרי אותיות למפרע (בסדר תשר"ק), הוא דילי. ומסביר בזה, שהאותיות (שענינם השפעה וגילוי¹⁹) כסדרן הוא מורה על השפעתו ית' מעילא לתתא (כי מצד ההשפעה מלמעלה בא תחילה הא' ואח"כ ה'ב'), ואתון מהופכים, למפרע (מלמטה למעלה, שמתחילים מת' ואח"כ עולים לש' וכו'), מורה על הצמצום (של האור). וגם בענין צירופי הויות ב"ה כך הוא, אם הוא כסדרה, מורה על רחמים. וז"ש ניסן אתון כסדרן הוא דילכון, ר"ל בשביל אהבתו אתכם כו' להשפיע עליכם. אבל תשרי שהם אתון למפרע, מורה על צמצום. ואע"פ שגם זה (הצמצום) הוא בשבילכם ולטובתכם, שתהיו יכולים לסבול הבהירות שלי, עכ"ז הוא נקרא דילי, ר"ל נקרא על שמי, כי מחמת גודל האור והבהירות שלי היא המניעה להשפיע עליכם כו'. אבל ניסן שהוא הבחי' המשפיע, הוא דילכון (כיון שניתן לכם כח ויכולת לקבל גם רוב הבהירות והרחמים, משא"כ בתשרי שנמשך רק אור מצומצם). וז"ש החודש הזה לכם, לכם דייקא, ולכך הצירוף של החודש הזה היא הוי' כסדרה.

(ג) **ויש** לבאר תחילה כללות הענין דר"ח, שבענין זה הוא העילוי דר"ח ניסן, שהוא הראש של כל ראשי חדשים (ראש חדשים ראשון גו' לחדשי השנה). דהנה, ענינו של ר"ח בפשטות הוא שבו נעשה מולד הלבנה, שנולדה מחדש, שענין ההולדה מתבטא בכך שביכלתה לקיים תפקידה להאיר על הארץ ולדרים עלי' [שזהו ענינם של המאורות — מאורות נתן כו'²⁰, וכפי שאומרים בפרטיות יותר באל"ף ביי"ת הארוך²¹

(14) כט, סע"א (בארדיטשוב, תקס"ט).
 (15) = אדוני אבי זקני.
 (16) סימן קפד. הובא באוה"ת בא ע' רסב.
 (17) קי, א ואילך. שם קפו, א.
 (18) בא יג, ד. משפטים כג, טו. ועוד.
 (19) תו"א מקץ מב, ב. אוה"ת בשלח ס"ע וראה לקוטי אמרים להרב המגיד בהקדמה שצא. ובכ"מ.
 (20) נוסח ברכת "המאיר לארץ" בתפלת שחרית.
 (21) ראה זח"ב קלב, א. ביאוה"ז להצ"צ לזהר שם ח"ב ע' תתד.

(92) תרגום אונקלוס עה"פ.
 (93) נוסח תפלת העמידה.

(90) מיכה ז, טו.
 (91) בשלח יד, ח.

דתפלת שבת²² — כמ"ש בחומש בתחלתו²³: להאיר על הארץ], שבשביל זה צריכה לקבל אורה מן השמש, כפי שנעשה אור הלבנה. והסדר בזה, שתחילה צ"ל ההקדמה דהעלם הלבנה, ועד להעלם בתכלית, כפי שהוא ברגע שלפני המולד, ועי"ז נעשה אח"כ מולד הלבנה, ואז מתחילה הלבנה להאיר, ובאופן דהולך ומוסיף ואור, עד לחמשה עשר בחודש, שאז קיימא סיהרא באשלמותא²⁴ (וכמו בחודש ניסן שיום הגאולה הי' בחמשה עשר בו²⁵). ולכן נקרא ר"ח בשם "זה"²⁶ [כמארוז²⁷ עה"פ²⁸ בחודש השלישי גו' ביום הזה באו מדבר סיני, כתיב הכא ביום הזה גו', וכתוב התם החודש הזה לכם ראש חדשים, מה להלן ר"ח אף כאן ר"ח], כי לשון "זה" נאמר על דבר שרואים בגילוי, באופן שמורה באצבע ואומר זה²⁹, וכמו בנוגע לקידוש החודש בפשטות שצ"ל באופן דכזה ראה וקדש³, שאור הלבנה צ"ל נראה גם בעיני בשר.

וענינו בעבודת האדם [שהרי כל ענין שבעולם ישנו תחילה בתורה³⁰, וענינה של התורה הוא מלשון הוראה³¹, שממנה באה הוראה בעבודת האדם, אתם קרויין אדם³²], דהנה, כדי להיות בבחי' מקבל (כמו לבנה שמקבלת אורה מהשמש), צ"ל בבחי' כלי ריקן³³ (כמו העלם הלבנה לפני המולד). וכענין ונפשי כעפר לכל תהי³⁴, שזוהי ההקדמה שעל ידה נעשה אח"כ פתח לבי בתורתך³⁴ באופן של מוחין חדשים (כמשנת"ל בארוכה במאמרים הקודמים³⁵). ודוגמתו בר"ח, כמבואר באוה"ת³⁶ שערב ר"ח נקרא כיפור קטן, שהו"ע התשובה, ועי"ז נמשכים בר"ח מוחין חדשים כו', והיינו, שגם כשעבודתו לפני"ז היתה בתכלית השלימות, נעשית אצלו הוספה שנקראת מוחין חדשים, שזוהי שלימות נעלית ביותר, ועד לאופן דאין ערוך, שלכן צ"ל לפני"ז דוגמת הענין דהעלם הלבנה (ע"ד המבואר בהקדמה לחלק שני בתניא (חינוך קטן)³⁷ בענין שבע יפול

(22) בפיוט "אל ארון" ("טובים מאורות כו' קרא לשמש ויזרח אור ראה והתקין צורת הלבנה").
 (23) בראשית א, טו.
 (24) זהר ח"א קנ, א. רכה, ב. רמט, ב.
 (25) ראה שמו"ר פט"ו, כו.
 (26) ראה גם אוה"ת שם ע' רנג. ח"ח ע' ב'תתקט.
 (27) שבת פו, ב.
 (28) יתרו יט, א.
 (29) שמו"ר ספכ"ג. פרש"י בשלח טו, ב.
 (30) ראה ב"ר פ"א, א. זח"ב קסא, סע"א ואילך.
 (31) רד"ק לתהלים יט, ח. וראה זח"ג נג, ב.
 (32) יבמות סא, א.
 (33) ראה ברכות מ, א.
 (34) "אלקי נצור" בסוף תפלת העמידה.
 (35) ד"ה באתי לגני וד"ה מגילה נקראת (תו"מ סה"מ: באתי לגני ח"א ע' רמו. פורים ע' שט).
 (36) שם ריש ע' רנג.
 (37) עו, א. וראה גם לקו"ש ח"כ ע' 168.

שהמשכה היא ע"י החכמה, מ"מ, נמשך בזה גם מבחי' השער הפונה קדים, שלמעלה מהשתלשלות. ולכן גם בנוגע לבחי' זו צ"ל ההבהרה (באו"רעניש) שתהי' ההמשכה דוקא לכם, באופן שאין לזרים אתך⁷⁸ (כמבואר בכמה דרושים⁷⁹). ועאכו"כ שבנוגע לבחי' ראשון שלמעלה מראשי חדשים, בדוגמת העילוי דכתר לגבי חכמה, צ"ל ההבהרה דלכם דוקא. ולאידך גיסא, הנה גם גילוי נעלה זה נמשך לכם, למטה מטה⁸⁰, ובלשון המאמרים⁸¹, ממלכות דא"ס עד מלכות דאצילות, ועל ידה עד למלכות דעולם העשי', עוה"ז התחתון שאין תחתון למטה ממנו.

ועד"ז גם בעבודת האדם, שהמשכה זו היא גם כשעבודתו היא מצד יחוו"ת, מצד ביטול היש בלבד. וע"ד המבואר בכ"מ⁸² שכל הדרגות שביראה ענינם אחד, דאע"פ שבגלוי יש ביניהם חילוק מן הקצה אל הקצה, מביטול היש עד לביטול במציאות, ועד לביטול שלמעלה משניהם, מ"מ, בכללות ה"ה כולא חד. וכמאמר כגוונא דאינון מתייחדין לעילא אוף הכי איהי אתייחדת לתתא כו' למהוי אחד באחד⁸³. ולכן, גם בחי' ראשון שלמעלה מראש חדשים, נמשכת גם לכם, למטה מטה, ועד שנמשכת לחדשי השנה, בכל ראשי חדשים של כל החדשים, ומר"ח (של כל חודש) נמשך בכל ימי החודש.

(ז) **וזהו** גם כללות הענין שבכל יום צ"ל הענין דזכר ליציאת מצרים⁸⁴, וכפי שמבאר רבינו הזקן בתניא⁸⁵ שבכל יום ויום (לא רק בכל דור ודור⁸⁶) חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא היום ממצרים, ועד שענין זה נמשך אצלו בדיבור, בפסוקי ק"ש [שהיא בחי' יצי"מ, שלכן תקנו פ' יצי"מ בשעת ק"ש דוקא, אף שהיא מצוה בפ"ע, ולא ממצות ק"ש, מפני שהן דבר אחד ממש, וכן בסוף פ' יצי"מ מסיים ג"כ אני ה' אלקיכם⁸⁷ (כמו בק"ש שאומר ה' אלקינו)⁸⁹], ולאח"ז גם במעשה, היינו,

(78) משלי ה, יז. וראה שמו"ר פט"ו, כג.
 (79) ראה גם סד"ה החודש אעת"ר (ע' רנו.
 (80) ראה אוה"ת בא ע' רנה.
 (81) ראה גם שם ס"ע רסא ואילך.
 (82) תו"א הוספות קיד, ד. ביאוה"ז לאדמו"ר האמצעי פא, א"ב. קונטרס העבודה פ"ג.
 (83) זח"ב קלה, א. וראה אוה"ת שם ע' רנו.
 (84) לשלימות הענין — ראה ד"ה החודש הב' שבהערה 9.
 (85) רפמ"ז.
 (86) פסחים קטז, ב.
 (87) ס"פ שלח.
 (88) ואתחנן ו, ד.
 (89) תניא שם.

החדשים, שצריך להיות ויש להם ראש שנכללים בו [וכמו שר"ח ניסן הוא ר"ה למלכים, שבו מתמנים כל השרים והשלטונות שבעולם כו' (כנ"ל ס"ב)]. וענין זה מרומז גם בחיבת אביב, א"ב י"ב, היינו⁵¹, שחודש ניסן הוא כמו "אב" (ראש חדשים) שכולל כל י"ב חדשי השנה. ולמעלה מזה הוא הענין דראשון, שמורה על עליו מיוחד שאינו שייך לכל החדשים, כמובן ממארז"ל⁷³ ג' נקראו ראשון, ועד שבספירות קאי⁷⁴ על ספירת הכתר*.

ו) ועזינ החודש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם, לכם דייקא. והענין בזה, דהנה, אע"פ שהענין דראש חדשים קשור עם ר"ח דכל חדשי השנה, ששייך לסדר השתלשלות, כשם שהראש הוא גם חלק מהגוף (עם היותו הראש ותכלית העילוי שבגוף), הרי בנוגע לכל ר"ח נאמר⁷⁷ שער החצר הפנימית הפונה קדים יהי סגור ששת ימי המעשה וביום השבת יפתח וביום החודש יפתח, והיינו, שאע"פ

(* בנוגע לענין המשכת שם הוי' בראשי חדשים ביחס לר"ח ניסן — כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

פשוט דשם הוי' נמשך בכל חודש, שהרי ישנו צירוף הוי' השייך לכל אחד. העילוי דר"ח ניסן הוא מסוכ"ד⁷⁵ ועד רכ"ד — עילוי דשם הוי' (למטה מה"א אחרונה דהוי' דלתתא) ועד — כתר (קוצו של יו"ד דהוי' דעילא). במאמר (זה): בחלקו מדובר בדרגא פ' (= פלונית; פרטית(?)) ובחלקו — בדרגא אחרת, בכללות או בפרטות וכו'⁷⁶.

(73) ראה שמו"ר פט"ו, א (עה"פ החודש הזה לכם). פסחים ה, א. ב"ר פס"ג, ח. וראה שם פ"א, ד.
(74) ראה אוה"ת שם ע' רעו. ח"ח ע' בתתקב. ד"ה החודש תרכ"ו (סה"מ תרכ"ו ע' ג).
(75) אולי הכוונה שגם הדרגא התחתונה דשם הוי', שנמשכת בכל ראשי חדשים, שייכת לעילוי דר"ח ניסן — ע"פ המבואר באוה"ת בא ח"ח ע' תתקבה, בפ"י המד"ר משבחר הקב"ה בעולמו קבע להם ר"ח, שהם י"ב ר"ח שמקבלים מ"ב צירופי אד', אבל משבחר הקב"ה ביעקב ובניו קבע להן ר"ח של גאולה, והן י"ב צירופי הוי', שאחר יצי"מ ומ"ת נמשך בכל הי"ב חדשים ההמשכה

מ"ב צירופי הוי' ב"ב צירופי אד' (המו"ל).
(76) לכאורה הכוונה, שבמאמר זה בא לבאר שגדלה מעלת גילוי שם הוי' שבר"ח ניסן לגבי גילוי שם הוי' שבשאר ראשי חדשים, אבל לא נחית לברר הדרגא המדוייקת של כל גילוי, שענין זה יכול להתפרש בכמה אופנים-פירושים, ומהם: שם הוי' כפי שנמשך בשם אד' (שילוב הוי' באד') או שם הוי' עצמו; בשם הוי' עצמו — כפי ששייך לשאר השמות (ראש חדשים) או כפי שהוא למעלה מהם (ראשון); כהנ"ל — בהוי' דלתתא או גם בהוי' דעילא (המו"ל).
(77) יחזקאל מו, א. וראה לקו"ת ברכה צז, ג. אוה"ת בא שם ע' רנג.

צדיק וקם³⁸). וע"י המשכת מוחין חדשים בר"ח, נעשה ענין של התחדשות בכל עניני האדם — שהם עתידים להתחדש כמותה³⁹, עד לענינים גשמיים, כמו ממגד גרש ירחים (ע"י ממגד תבואות שמש)⁴⁰, שנמשך ענין של התחדשות בכל צרכיו הגשמיים בבני חיי ומזוני ריחי, ונמשך באופן גלוי, בטוב הנראה והנגלה — כיון שגם בעבודתו הגיע לענין דר"ח שנקרא בשם זה, שיכול להורות באצבע ולומר זה, לאחרי שעובד עבודתו ופועל בעצמו להיות מכיר את האמת — שזהו"ע דנפשי כעפר כו', שע"ז נעשה פתח לבי בתורתך באופן של מוחין חדשים, ומזה נמשך גם בכל עניניו, כיון שגדול לימוד שמביא לידי מעשה⁴¹.

וזהו גם ענין י"ב ראשי חדשים⁴², כי, ענינו של ר"ח קשור עם עבודת בני" (כנ"ל), והרי בני" נחלקים ליי"ב שבטים, שכל אחד ואחד במסילתו יעלה, שלכן הי' הענין דקרי"ס (שאו היתה שלימות היציאה והגאולה ממצרים⁴³) באופן דלגזור ים סוף לגזרים (י"ב גזרים)⁴⁴, כדי שכל שבט במסילתו יעלה, לפי שכן הוא גם בעבודתם הרוחנית, שאינה דומה אופן העבודה דשבט ראובן, שהיא באופן של ראי' (ראו כו'⁴⁵), לאופן העבודה דשבט שמעון, שהיא באופן של שמיעה⁴⁶, ועד שאינו דומה ראי' לשמיעה⁴⁷, מצד המעלה שבראי' לגבי שמיעה. אלא שיש גם מעלה בשמיעה לגבי ראי', כמבואר במ"א⁴⁸ שלכן הי' במ"ת (לא רק העילוי דרואין את הנשמע, שמעלתו מוכנת בפשטות, אלא) גם העילוי דשומעין את הנראה⁴⁹.

ד) וביאור הענין, דהנה ידוע שבכל ר"ח ישנו הענין דיחוד שמשא וסיהרא⁵⁰, דסיהרא (פני לבנה) בכלל הו"ע נהורא תתאה, שקשור עם עבודת האדם באופן של יחוו"ת. וענינו בשמות קשור עם שם אלקים ואדנ"י (מלשון אדנות), שהו"ע המלכות, שפועלת ביטול היש⁵¹,

(38) משלי כד, טז.
(39) סנהדרין מב, א.
(40) ברכה לג, יד ובפרש"י.
(41) קידושין מ, ב.
(42) ראה גם אוה"ת שם ע' רנד ואילך.
(43) ראה לקו"ש ח"ג ע' 878. ע' 968.
(44) תהלים קלו, יג (ובפרש"י. וראה פרקי דר"א פ"ב ובפ"י הרד"ל. מכילתא בשלח יד, טז).
(45) ראה ברכות ז, ב. פרש"י ויצא כט, לב. וראה לקו"ת בהר מא, ג.
(46) ראה תו"א ר"פ ויחי. אוה"ת בא שם ע' רסא.
(47) מכילתא יתרו יט, ט.
(48) לקו"ש ח"ו ע' 120 ואילך.
(49) מכילתא שם כ, טו.
(50) ראה אוה"ת שם ע' רנג. ח"ח ע' תתקד"ה.
(51) ראה אוה"ת שם ע' רסא.

וכמו במלכותא דארעא שהיא כעין מלכותא דרקיע⁵² שנעשית ע"י ביטול היש של העם שמכתיר אותו כו'. ולמעלה מזה היא העבודה דיחור"ע, שהיא מצד שם הוי' (שמש הוי'⁵³). וענינו של ר"ח (יחוד שמשא וסיהרא) הוא ההמשכה משם הוי' (יחור"ע) בשם אדנ"י (יחור"ת). והענין בזה, כמבואר בקונטרס עץ החיים⁵⁴ בענין חילוקי העבודה דיחודא תתאה ויחודא עילאה, שאע"פ שגם ביחור"ת צ"ל ענין הביטול, הרי הביטול דיחור"ת הוא רק ביטול היש, ואין זה מגיע למעלת העבודה דיחור"ע. אך ישנו גם הענין הממוצע, שזהו מה שנמשך מיחור"ע ביחור"ת (כמבואר בארוכה בקונטרס הנ"ל⁵⁵, וכמשנת"ל במאמרים שלפנ"ז⁵⁶). וזהו הענין שנהורא תתאה קארי תדיר לנהורא עילאה ולא שכ"ז⁵⁷, ועד שע"ז נמשך גם מנהורא עילאה (יחור"ע) בנהורא תתאה (יחור"ת), והיינו, שאע"פ שעיקר עבודתו היא באופן דיחור"ת (שלכן נקרא ע"ש הלבנה), מ"מ ניתוסף בזה ענין של התחדשות, ועד שזהו"ע של מוחין חדשים לגבי כל העבודה שהיתה בחודש שלפנ"ז. וענין זה ישנו בכל י"ב ראשי חדשים, כידוע⁵⁸ שבשם הוי' יש י"ב צירופים, ובכל חודש יש א' מ"ב צירופי שם הוי' (החל מחודש ניסן שצירוף שם הוי' הוא כסדרו⁵⁹ (כמבואר במשנת חסידים⁶⁰ ובספרי קבלה בכלל⁶¹)), שנמשך בשם אדנ"י שגם בו יש י"ב אותיות המילוי, שזהו כללות הענין דיחוד שמשא וסיהרא, שהו"ע ההמשכה משם הוי' (יחור"ע) בשם אדנ"י (יחור"ת), שבכל י"ב ראשי חדשים (אלא שבר"ח ניסן הרי זה באופן שההשפעה היא מעילא לתתא, כמרומז בכך שניסן קרוי אביב, שהוא א"ב כסדרן (וגם צירוף שם הוי' הוא כסדרו), שמורה על המשכת רחמים רבים מלמעלה כו', כנ"ל מתורת המגיד באו"ת מיוסד על הזהר).

ה) **ונוסף** על כללות הענין דר"ח, כפי שהוא בכל חדשי השנה, ישנו העילוי המיוחד דר"ח ניסן, ראש חדשים ראשון גו'. והענין בזה, דהנה, נוסף על אופן העבודה שמצד יחור"ת, כולל גם כפי שנמשך

(52) ברכות נח, א. זהר ח"א קצו, רע"א.
 עז, ב. פו, ב. אוה"ת שם ע' רנב.
 (53) פ"ו תהלים פד, יב.
 (54) פ"ו ואילך.
 (55) פ"ז ואילך.
 (56) ד"ה באתי לגני וד"ה הנני ממטיר (תו"מ סה"מ באתי לגני ח"א רנד ואילך.
 תו"מ סה"מ מלוקט ח"ב ע' תלא ואילך).
 (57) ראה זהר ח"ב קמ, א. ח"א קעח, ב.
 (58) פרדס שער יג (שער השערים) פרק ג. ועוד.
 (59) ראה גם סה"מ אעת"ר ריש ע' סד.
 (60) מסכת ניסן בתחילתה.
 (61) פרדס שער כא (שער פרטי השמות) פ"ד ואילך.

בה מיחור"ע (שזהו"ע יחוד שמשא וסיהרא שבכל ר"ח), ישנה גם העבודה כפי שהיא מצד יחור"ע עצמה, ועד לעבודה שלמעלה מיחור"ת ויחור"ע גם יחד. ועד"ז בשמות, שנוסף על העבודה שמצד שם אדנ"י כפי שנמשך בו שם הוי' (כבכל ר"ח שיש בו צירוף שם הוי' כפי שנמשך בשם אדנ"י), ישנה גם העבודה שמצד שם הוי' עצמו. וזהו כללות העילוי של ר"ח ניסן, שנעשה ע"י הקדמת הביטול באופן נעלה יותר כו'.

ובכללות יותר, הנה בשם הוי' גופא ישנו גם החילוק בין הוי' דלתתא להוי' דלעילא. וכמבואר בתו"א⁶² ובתו"ח⁶³ (ובדרושים שלאח"ז⁶⁴) בנוגע למ"ש⁶⁵ וארא גו' ושמי הוי' לא נודעתי להם (שלפני יצי"מ לא הי' גילוי שם הוי'), אע"פ שמצינו כמ"פ שנזכר שם הוי' לפנ"ז — ששמי הוי' לא נודעתי להם קאי על עצמות שם הוי', הוי' דלעילא, שזה נתגלה רק ע"י הקדמת גלות מצרים, שהו"ע הביטול דכור הברזל כו'⁶⁶, שהי' הכנה למתן תורה, כמ"ש⁶⁷ בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה. ובתכלית השלימות יהי' זה בגאולה העתידה לבוא, שאז יקויים היעוד⁶⁸ ונגלה כבוד הוי', הוי' דלעילא (ולמעלה יותר). וגם ענין זה יהי' ע"י בירור חושך הגלות (ע"ד האמור לעיל בנוגע לגלות מצרים), כמ"ש⁶⁹ והוי' יגי' חשכי, שע"י (בירור) חושך הגלות נמשך הגילוי דהוי' (בוא"ו לפנ"ז)⁷⁰, דוא"ו דא אות אמת⁷¹, שמורה על ההמשכה מפנימיות הכתר, כפי שנמשך עד למטה מטה⁷². ומזה מובן שהעילוי דר"ח ניסן קשור עם גילוי שם הוי' דלעילא, כפי שהתחיל ביצי"מ, ועד לגאולה העתידה* שאז יהי' שלימות הגילוי דשם הוי' דלעילא⁷².

ובר"ח ניסן גופא ישנו הענין דראש חדשים, והענין דראשון גו'. והענין בזה, דהנה, ראש חדשים מורה על שייכותו לכל

(* שהרי ניסן כולל ג"כ גאולה העתידה, ואילו זכו הייתה לאחרי אמירת פ' החודש בפעם הא'.

(62) וארא נו, א. שם, סע"ג ואילך. הקודמת.
 (63) וארא ע, ב.
 (64) ד"ה החודש תרכ"ו (סה"מ תרכ"ו ע' לח). ד"ה וארא תר"ל (סה"מ תר"ל ריש ע' סז). עטר"ת (סה"מ עטר"ת ע' קצה).
 (65) וארא ו, ג.
 (66) ואתחנן ד, כ. ירמ"י יא, ד. תו"א יתרו עד, סע"א ואילך. ד"ה החודש שבהערה
 (67) שמות ג, יב ובפרש"י.
 (68) ישע"י מ, ה.
 (69) שמואל-ב כב, כט.
 (70) ראה תו"א מקץ מא, א.
 (71) זהר ר"פ ויקרא. נתבאר בביאור"ז להצ"צ ע' שיג ואילך. ועוד.
 (72) ראה גם אוה"ת בא ח"ח ע' ב'תתקכו.